

Granskning av årsredovisning 2015

Danderyds kommun

Lars Wallen
Sandra Feiff
Samir Sandberg
Ebba Lind

Anders Haglund
*Certifierad kommunal
revisor*

Mars 2016

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.2.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.3.	Investeringsredovisning.....	5
3.1.4.	Driftredovisning	6
3.1.5.	Balanskrav	6
3.1.6.	God ekonomisk hushållning	6
3.1.7.	Finansiella mål	6
3.1.8.	Mål för verksamheten	7
3.1.9.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	8
3.2.	Rättvisande räkenskaper	10
3.2.1.	Resultaträkning	10
3.2.2.	Balansräkning.....	11
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	12
3.2.4.	Sammanställd redovisning	12
3.3.	Tilläggsupplysningar	12

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Vidare bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.** Dock noterar vi att kommunen inte fullt ut har anpassat sig till kravet om komponentavskrivningar av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2016 (enligt kommunen tillämpas dock komponentavskrivningar avseende VA verksamheten). Dessa åtgärder har inte påverkat resultat- eller balansräkning under 2015 vilket vi anser vara otillfredsställande i förhållande till god redovisningssed. Bedömning av resultateffekten av övergång till komponentavskrivningar saknas.

Kommunen redovisar ett resultat för 2015 om **37,6 mnkr**, vilket är 36,4 mnkr högre än föregående år. Resultatet är dock 111,6 mnkr lägre än budgeterat resultat. Avvikelsen förklaras till stor del av att budgeterade försäljningsinkomster avseende kommunens fastigheter i Mörby centrum inte realiserades under året. Intäkterna beräknas istället kunna redovisas 2016. Skatteintäkterna inklusive utjämning blev 11,9 mnkr lägre än budgeterat. Kommunalskatteintäkterna blev 8,9 mnkr sämre än budgeterat. Verksamhetens intäkter har ökat med 134 mnkr. Ökningen bestod framförallt av försäljning av exploateringsfastigheter om 101 mnkr. Under 2015 ingick också ett engångsbelopp om 9,0 mnkr från AFA försäkring, vilket inte fanns med 2014.

Årets balanskravsresultat uppgår till **29,4 mnkr**. Detta innebär att kommunen uppfyller lagens krav på ekonomi i balans (KL 8 kapitel 4 §).

Vår sammanfattande bedömning, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen är att verksamhetens resultat, i allt väsentligt, är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Vad gäller nämndernas redogörelse av sitt uppdrag bedömer vi att nämnderna i allt väsentligt följer kommunens anvisningar. Nämnderna uppnår eller överträffar 95 av de 97 inriktningsmål som kommunfullmäktige har fastställt. Detta innebär att totalt cirka 98 procent av nämndernas och styrelsens inriktningsmål bedöms som uppfyllda.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar i Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har beaktats genom kontakter och samplanering med kommunen. Granskningen har utförts enligt god revisions sed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2015-03-10. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2015-03-30 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2015-04-20.

Rapportens innehåll har sakgranskats.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.2. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL¹.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Vi bedömer att analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Kommunen bygger sin finansiella analys i förvaltningsberättelsen på den s.k. RK-modellen.

Användningen av modellen för finansiell analys medför en tydlig och öppen analys av kommunens ekonomi och ställning.

Verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 98 procent (102,1 procent 2014). Den redovisade soliditeten har minskat från 62,9 till 59,4 procent. Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår till 32,9 procent (33 procent 2014).

Under avsnittet ”Målstyrning” i förvaltningsberättelsen beskrivs kommunens ekonomiska resultat i förhållande till finansiella mål både på kort- och lång sikt. Se avsnitt 3.1.3.1.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt KRL 4 kap. ska förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Under avsnittet ”Målstyrning” i förvaltningsberättelsen finns information om kommunens ekonomiska ställning. Dessutom redovisar kommunen sitt resultat i jämförelse med andra kommuner bl.a. via nyckeltalsanalyser. Vi gör bedömningen att denna del uppfyller kravet enligt KRL 4 kap.

Händelser av väsentlig betydelse

Väsentliga händelser som inträffat under året redovisas på ett tydligt sätt i förvaltningsberättelsen. I nämndernas egna verksamhetsberättelser framgår också ”Viktiga händelser i verksamheten” på ett tydligt sätt.

Förväntad utveckling

I avsnitten ”Utmaningar i framtiden” i förvaltningsberättelsen ges en övergripande bild av kommunens utmaningar. I nämndernas egna verksamhetsberättelser finns också avsnittet ”Utmaningar för framtiden”.

¹ Kommunal redovisningslag

Väsentliga personalförhållanden

I avsnittet avseende "Personal" i förvaltningsberättelsen ges en överskådlig bild av personalförhållandena i kommunen. Avsnittet innehåller redovisning av bland annat antal anställda och årsarbetare, kön- och åldersfördelning, arbetad tid etc. Av redovisningen framgår det bland annat att totalt antal anställda har minskat med 7 personer jämfört med 2014.

I enlighet med kraven i KRL finns en redovisning av sjukfrånvaron i förvaltningsberättelsen, d.v.s. frånvaro specificeras med lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Den totala sjukfrånvaron ökade från 5,7 procent 2014 till 6,05 procent under 2015.

I övrigt lämnar avsnittet väsentliga uppgifter om företagshälsovård, arbetsmiljöenkät och utbildning. Under avsnittet "Utmaningar i framtiden" redovisas det för kommunens utmaningar.

Gemensam förvaltningsberättelse

I enlighet med RKR 8.2. omfattar förvaltningsberättelsen i huvudsak en beskrivning av den samlade kommunala verksamheten och dess organisation med särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretaget.

I Danderyds kommun finns ett koncernföretag, Djursholms AB.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas i allt väsentligt upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

3.1.3. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

I förvaltningsberättelsens avsnitt "Ekonomisk rapportering" återges kommunens samlade investeringsredovisning. En kortfattad redogörelse av årets investeringsverksamhet återfinns i förvaltningsberättelsen. Motsvarande uppgifter redovisas även per nämnd i respektive verksamhetsberättelse.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 229,8 mnkr, investeringsbudgeten uppgick till 301,1 mnkr. Detta innebär att utfallet för 2015 är 71,3 mnkr lägre än fastställd budget. Investeringsredovisningen i förvaltningsberättelsen redovisar kommunens totala nettoinvesteringar, budget och utfall per nämnd. Fastighetsnämnden, där den största volymen finns, har en positiv avvikelse på 22,2 mnkr. Nämnderna har sammantaget begärt att 60,3 mnkr ska ombudgeteras till 2015. Orsaken till avvikelsen mellan budget och utfall uppges vara att investeringsprojekten löper under flera år och ofta är föremål för överklagande vilket försenar processerna.

Större projekt som genomfördes under 2015 redovisas både i förvaltningsberättelsen och i tillämpliga delar i respektive nämnds verksamhetsberättelse. Dock saknas

en redovisning av enskilda investeringsprojekt avseende deras utfall jämfört med budget eller prognos.

3.1.4. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas (exklusive VA och avfall) budgetavvikelser redovisas i förvaltningsberättelsen. Analys av budgetavvikelser återfinns också i förvaltningsberättelsen samt i tabellform under respektive nämnd.

3.1.5. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Årets balanskravsresultat uppgår till **1,9 mnkr**.

Vi noterar att kommunen uppfyllt lagens krav på ekonomi i balans (KL 8 kapitel 4 §).

Avstämning enligt balanskravet:

Årets resultat	37,6
Återställande av balanskrav 2014	-0,7 mnkr
<u>Reavinst, anläggning</u>	<u>-7,6 mnkr</u>
Summa	-8,2 mnkr
Resultat enligt balanskravet	29,4 mnkr

3.1.6. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att måluppfyllelsen, avseende de finansiella målen som god.

Vår sammanfattande bedömning, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen är att verksamhetens resultat, i allt väsentligt, är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

3.1.7. Finansiella mål

Under avsnittet "Målstyrning" i förvaltningsberättelsen redovisar kommunen för sju finansiella nyckeltal, se tabell nedan. De aktuella nyckeltalen avser att täcka ett kort och långsiktigt mål om god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Finnsiella mål (%)	Kort sikt 0-3 år	Lång sikt 3-5 år	Utfall	Bedömning
Resultat	>0	>2	2,4	Bättre utfall än budget
Resultat enligt balanskrav	>0	>0	1,9	Bättre utfall än budget
Genomsnittlig netto-	<3,2	<3,0	2,9	Bättre utfall än

kostnadsutveckling				budget
Soliditet	60	60	59,4	I linje med budget
Soliditet inkl. pensionsåtaganden	33	33	32,9	Bättre utfall än budget
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar	50	50	56,3	Bättre utfall än budget
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter	100	100	98,0	Bättre utfall än budget

Sammanställningen visar att kommunen uppnådde eller överträffade alla budgeterade målnivåer.

3.1.8. Mål för verksamheten

Kommunen har åtta övergripande mål som är fastställda av kommunfullmäktige, se tabell nedan. Bedömningen av dessa baseras dels på hur väl nämnderna uppfyller sina inriktningsmål och dels på Danderyds resultat i nationella undersökningar och jämförelser. Externa källor som används är bland annat SKL (öppna jämförelser och kommunens kvalitet i korthet), SCB och Länsstyrelsen.

Kommunfullmäktige har också fastställt inriktningsmål för nämnderna, dessa mål är kopplade till sju av kommunens åtta övergripande mål. Målet om låg kommunal-skatt har inga inriktningsmål på nämndnivå. Nämndernas inriktningsmål är i sin tur kopplade till resultatmål som utgör underlag för bedömningen av måluppfyllselen.

I kommunens årsredovisning analyseras måluppfyllelsen för kommunens övergripande mål, i tabellen nedan ges en kort beskrivning till bedömningen.

Övergripande mål	Bedömning
Danderyd skall vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i.	Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på: <ul style="list-style-type: none"> Fyra av sex inriktningsmål uppfyllde förväntad nivå Kommunens resultat i SCB:s medborgarundersökning
Danderyd skall erbjuda sina invånare stor valfrihet i den kommunala servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.	Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på: <ul style="list-style-type: none"> Tre av fyra inriktningsmål uppfyllde förväntad nivå
Danderydsborna skall erbjudas en bra och attraktiv service.	Delvis uppfyllt Bedömningen baseras på: <ul style="list-style-type: none"> Tio av 19 inriktningsmål bedöms delvis uppfyllda, resterande åtta bedöms uppfyllda SCB:s medborgarundersökning

<p>God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.</p>	<p>Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på en sammanvägning av ett verksamhetsperspektiv tillsammans med ett ekonomiskt perspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det är tre områden som bedöms utifrån varje verksamhet är: Resultat i förhållande till mål, kommunens ekonomiska resultat i förhållande till mål samt resultat i jämförelser med andra kommuner (alla områden väger lika tungt)
<p>Kommunen skall ge goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturliv.</p>	<p>Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sex av åtta inriktningsmål är uppfyllda • Kommunens resultat i SCB:s medborgarundersökning
<p>Företag verksamma i kommunen skall erbjudas ett gott närings- livs- klimat.</p>	<p>Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nästan samtliga av nämndernas inriktningsmål är uppfyllda • Goda resultat i Kommunens kvalitet i korthet (KKIK)
<p>Kommunen skall ha låg kommunalskatt.</p>	<p>Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har landets andra lägsta kommunalskatt
<p>Danderyds kommun verkar för en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktig hållbar utveckling.</p>	<p>Målet bedöms uppfyllt Bedömningen baseras på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nämndernas inriktningsmål

3.1.9. *Nämndernas redovisning av sitt uppdrag*

Bedömning och iakttagelser

Vad gäller nämndernas redogörelse av sitt uppdrag bedömer vi att nämnderna i allt väsentligt följer kommunens anvisningar. Nämnderna uppnår eller överträffar 95 av de 97 inriktningsmål som kommunfullmäktige har fastställt. Detta innebär att totalt cirka 98 procent av nämndernas och styrelsens inriktningsmål bedöms som uppfyllda.

Vi har utifrån kommunens årsredovisning översiktligt granskat att nämndernas redovisning av sitt uppdrag är utformat i enlighet med kommunens anvisningar. Vi

har också granskat att dessa ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

Enligt kommunens anvisningar för nämndernas årsbokslut 2015 ska det framgå en motivering till bedömningen av måluppfyllelse samt vilka nyckeltal etc. som nämnden använt i sin bedömning. Det framgår också av anvisningarna att kraven på nämndernas verksamhetsberättelser utgår från kommunens modell för mål- och uppdragsstyrning samt beslutad budget för 2015. Förutom anvisningarna ansvarar respektive nämnd för att säkerställa att en tillräcklig rapportering görs i syfte att ge fullmäktige utrymme att bedöma verksamheten för år 2015.

Enligt nämndernas verksamhetsberättelser i kommunens årsredovisning, anges måluppfyllelse för totalt 97 inriktningsmål. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av nämndernas egen bedömning av måluppfyllelsen av inriktningsmålen.

Nämnd/styrelse	Grön	Gul	Röd	Ingen bedömning	Totalt
Kommunstyrelsen	4	11			15
Överförmyndarnämnden	5				5
Miljö-och hälsoskyddsnämnden	9				9
Byggnadsnämnden	7				7
Tekniska nämnden inkl vatten och avlopp samt avfall	9	4			13
Fastighetsnämnden	5	1		1	7
Kultur och fritidsnämnden	8	3	1		12
Barn-och utbildningsnämnden	5	10			15
Socialnämnden	7	1			8
Produktionsstyrelsen	6				6
Totalt	65	30	1	1	97

* Färgen grön innebär att målet är uppfyllt, gul delvis uppfyllt och röd innebär att måluppfyllelsen inte uppnår förväntad nivå

Nämnderna uppnår eller överträffar 93 inriktningsmål, detta innebär att totalt cirka 96 procent av nämnders och styrelser inriktningsmål bedöms som uppfyllda. De fyra inriktningsmål som inte uppnås 2014 avser:

- Kommunstyrelsen: ”I Danderyd är luften ren. Nivån på buller från vägar och kollektivtrafik underskrider fastställda gränsvärden”
- Byggnadsnämnden: ”I Danderyd ges ändamålsenlig information, god service och rådgivning i alla frågor som byggnadsnämnden handlägger”

- Kultur och fritidsnämnden: ”Genom förebyggande insatser minskar ANT-användningen (alkohol, narkotika och tobak) bland kommunens ungdomar
- Socialnämnden: ”Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom och håller hög kvalitet, som i jämförelse med andra ska vara av hög nationell klass. Kvaliteten säkerställs genom regelbundna kvalitetsuppföljningar”

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat, dock med undantag för eventuella fel som härrör sig från avskrivningarna med anledning av att kommunens anläggningstillgångar inte har komponentindelats.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och budget.

Resultaträkning			
(Mnkr)	2015	2014	Budget 2015
Verksamhetens intäkter	622	488,3	
Verksamhetens kostnader	2 072,10	1 966,90	
Avskrivningar	94,1	94,7	
Verksamhetens nettokostnader	1 544,20	1 573,30	1 423,6
Skatteintäkter	2 018,00	1 930,70	2 026,9
Generella statsbidrag och utjämning	442	390,1	439,0
Finansiella intäkter	7,5	40,2	2,0
Finansiella kostnader	1,6	6,2	17,1
Resultat före extraordinära poster	37,6	1,3	149,2
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Inkomstskatt dotterbolag			
Förändring av eget kapital	37,6	1,3	149,2

Kommunen redovisar ett resultat för 2015 om 37,6 mnkr vilket är 36,3 mnkr bättre än föregående år. Det budgeterade resultatet uppgick till 149,2 mnkr. I detta belopp ingick 94,8 mnkr som avsåg en försäljningsintäkt avseende kommunens fastigheter

i Mörby Centrum till Skandia Fastigheter. Exklusive denna försäljning uppgick det budgeterade resultatet till 54,4 mnkr. Försäljningsintäkterna avseende fastigheterna i Mörby Centrum realiserades emellertid inte under 2015. Dessa intäkter beräknas istället kunna redovisas 2016. Detta förhållande förklarar en stor del av avvikelserna mot budget.

Skatteintäkterna inklusive utjämning blev 11,9 mnkr lägre än budgeterat. Kommunalskatteintäkterna blev 8,9 mnkr sämre än budgeterat. Verksamhetens intäkter har ökat med 134 mnkr. Ökningen bestod framförallt av försäljning av exploateringsfastigheter om 101 mnkr. Under 2015 ingick också ett engångsbelopp om 9,0 mnkr från AFA försäkring, vilket inte fanns med 2014.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 80,6 mnkr mellan år 2014 och 2015 (exklusive exploateringsintäkter och intäkter från AFA försäkring). Lönekostnader och pensionskostnader är framförallt anledningen till ökningen. Lönekostnaderna ökade totalt med 6,7 procent. Pensionskostnaderna ökade med 43 mnkr. Vilket dels beror på att KPA bytte under 2015 beräkningsmetod samt att antal anställda som har högre lön har ökat. Detta är i linje med att även lönekostnaderna ökat.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital dock med undantag för eventuella fel som rör sig från anläggningsredovisningen.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar i huvudsak tillräckliga noter.

I granskningen av balansräkningen noterade vi följande avvikelser från god redovisningssed:

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under 2015 har kommunen vidtagit inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2016 (enligt kommunen brukas dock komponentavskrivningar avseende VA verksamheten). Dessa åtgärder har inte påverkat resultat- eller balansräkning under 2015 vilket vi anser vara otillfredsställande i förhållande till god redovisningssed. Bedömning av resultateffekten av övergång till komponentavskrivningar saknas.

Vi noterar också att det finns flera pågående arbeten från 2007. Några av dessa arbeten har dessutom inte haft aktiveringar under 2015. Det framgår inte varför dessa inte har tagits i bruk. Enligt uppgift ska dock en rensning av pågående arbeten ske i kommunen. Inom ramen för granskningen kontrollerades två större anläggningar närmare. Det framkom att en av dessa skulle ha avslutas/aktiverats 2014 och den andra under 2015. Totalt belopp för båda anläggningarna uppgår till 31,7 mnkr.

Vidare noterar vi två stycken felaktiga förutbetalda intäkter om totalt 3,6 mnkr inom socialförvaltningen. Periodisering har skett av ett projekt som är avslutat och återredovisat om 0,9 mnkr. Uppbokning har också skett av ersättningar för 2015 om 2,7 mnkr.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Vi bedömer att noter finns i tillräcklig omfattning och att det i allt väsentlig finns överensstämmelse med motsvarande uppgifter i årsredovisningens övriga delar.

Kassaflödet från den löpande verksamheten har bidragit positivt med 203,7 mnkr (84,0 mnkr, 2014) och investeringsverksamheten har tagit -233,8 mnkr i anspråk av kassaflödet (-124,3 mnkr, 2014). Årets kassaflöde uppgår till -42,2 mnkr (42,8 mnkr, 2014). Likvida medel har minskar med 42,8 mnkr.

Kommunen har under året haft en självfinansieringsgrad uppgående till 56,3 % (77,7 procent, 2014).

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Vi bedömer att KRLs krav i huvudsak uppfyllts såväl avseende 8.1 som 8.2 samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning i huvudsak har följts.

Konsolidering har skett proportionellt i enlighet med förvärvsmetoden. Kommunen redogör dock inte för detta i sina redovisningsprinciper. Elimineringar har skett i allt väsentligt för mellanhavanden mellan kommunen och bolaget. Djursholms AB redovisar ersättningen för en markreglering till kommunen som en intäkt under 2015. Denna intäkt på 5,5 mkr har eliminerats i den sammanställda redovisningen. I övrigt har inte köp eller försäljningar av fastigheter skett mellan kommunen och Djursholm AB under året.

Förutom kommunen ingår det helägda bolaget Djursholm AB i den sammanställda redovisningen. Då varken kommunen eller bolaget tillämpar komponentavskrivning har heller inga resultateffekter uppstått pga. olikheter i redovisningsprinciper mellan kommunen och bolaget avseende detta.

3.3. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelsen, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendation har dock kommunen inte följt fullt ut:

Rekommendation	Efterlevs	Kommentar
RKR 11.4 Redovisning av materiella anläggningstillgångar	Delvis	Kommunen har inte anpassat sig till kravet om komponentavskrivningar fullt ut.

2016-03-30

Lars Wallen
Projektledare

Anders Haglund
Uppdragsledare